

Nghệ nhân Nhân dân cuối cùng ở miền núi tỉnh Quảng Ngãi đã ra đi

12:18 30/06/2022

Ông Phạm Văn Ơn, cán bộ văn hóa xã Ba Vinh, huyện Ba Tơ, tỉnh Quảng Ngãi cho biết: Sáng nay, ngày 30/06/2022, tức ngày 02/06 âm lịch, nghệ nhân Nhân dân Phạm Văn Sự, 83 tuổi ở làng Nước Lui, xã Ba Vinh, huyện Ba Tơ, tỉnh Quảng Ngãi đã trút hơi thở cuối cùng vĩnh biệt cuộc đời.

Nghệ nhân Nhân dân Phạm Văn Sự biểu diễn đàn Brood.

Dẫu biết trước điều này sẽ xảy ra nhưng khi nghe tin ông qua đời, tôi thấy xót thương và nhớ ông vô cùng. Bởi ông, là một trong những Nghệ nhân người dân tộc Hrê ở miền núi Quảng Ngãi suốt đời cống hiến cho công tác bảo tồn gìn giữ bản sắc văn hóa cổ truyền của dân tộc Hrê. Ông mất đi, cán bộ chính quyền cùng đồng bào các dân tộc thiểu số ở miền núi tỉnh Quảng Ngãi vô cùng tiếc thương.

Hầu như, tháng nào ông cũng gọi điện thăm hỏi tôi và nói chuyện rất lâu về những việc ông làm cho công tác bảo tồn văn hóa ở xã, huyện. Mỗi lần gặp ông, ông thường kể cho tôi nghe về cuộc đời ông. Ông cho biết: Năm lên 13 tuổi, ông đã say mê tìm tòi tự chế tác các nhạc cụ văn hóa của người Hrê như: Đàn Brood, Rơ đong, đàn môi, sáo Tà Lía, Chinh Ka la và khi lên 16 tuổi thì biết chơi Chiêng ba của người Hrê.

Nghệ nhân Chinh Chiêng.

Nhờ chịu khó học hỏi mười năm sau đó, ông biết chỉnh các loại Chiêng của dân tộc mình. Trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước, ông dùng tiếng đàn tiếng hát dân ca để động viên dân làng tham gia tăng gia sản xuất giúp bộ đội ăn no đánh giặc. Thời hòa bình ông dùng tiếng đàn, tiếng Chiêng để kêu gọi dân làng đoàn kết giúp nhau xóa đói giảm nghèo, xây dựng xã nông thôn mới. Ông có bốn người con đều đã xây dựng gia đình. Năm ông 70 tuổi, ông tự làm ngôi nhà sàn nhỏ ở làng Nước Lui để chế tác nhạc cụ và dạy đàn, đánh chiêng cho các cháu trong làng. Ngoài ra, ông còn đi các xã trong huyện mở lớp dạy cách chế tác và sử dụng các nhạc cụ cổ truyền của người Hrê cho đồng bào các thôn, bản. Ghi nhận những công lao đóng góp của ông, năm 2008 Bộ văn hóa thể thao, du lịch đã phong tặng cho ông Nghệ nhân ưu tú, đến 2019 ông vinh dự được nhận danh hiệu Nghệ nhân Nhân dân.

Nghệ nhân Phạm Văn Sư biểu diễn đàn Chinh Ka la lần cuối.

Nhận được 17 triệu tiền danh hiệu ông đã đóng góp hỗ trợ cho xã Ba Vinh, Ba Tơ, tỉnh Quảng Ngãi 02 triệu đồng để tiếp tục được mở lớp dạy Chiêng và hát dân ca cho lớp trẻ. Ngày 23/06/2022 tôi về làng thăm tặng quà cho ông. Tuy sức khỏe yếu, nhưng ông vẫn nhiệt tình đem đàn ra chơi cho tôi nghe. Nào ngờ, đây là lần cuối cùng tôi gặp ông. Trong lần gặp này, ông luôn đau đáu nỗi niềm dặn tôi: Con là Nhà báo, hãy cố gắng chung tay góp sức cùng đồng bào dân tộc bảo tồn gìn giữ cho được văn hóa dân tộc mình. Mất văn hóa là mất tất cả. Ông đã đi xa thật rồi, nhưng mỗi khi lên rừng hay ngồi vào bàn làm việc tôi luôn nhớ lời ông dặn. Già Sự ơi ! Dẫu còn bao người thờ ơ, vô cảm với công tác bảo tồn văn hóa dân tộc, họ quan tâm đến xây dựng cơ sở hạ tầng nhiều hơn đời sống sinh hoạt Nghệ nhân nhưng chúng tôi tin tưởng dưới sự lãnh đạo của Đảng, rồi một ngày không xa văn hóa sẽ được khởi sắc như mong ước cuối đời của ông .

Bài và ảnh: Trần Đình Quang